

2301000102040447
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (FIRST YEAR)
(SECOND SEMESTER) NON-NEP
SANSKRIT – IV – LEVEL 4
BHARTIYA NITISHASHTRAM (KRUTI: BHATRUHARI
KRUT NITISATAKAM & VYAVHAR SHAHASTRI)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (FIRST YEAR) (SECOND SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **SANSKRIT – IV – LEVEL 4**
BHARTIYA NITISHASHTRAM (KRUTI : BHATRUHARI
KRUT NITISATAKAM & VYAVHAR SHAHASTRI)
 - c. Subject Code No : **2301000102040447**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)

10

૧. મુક્તકના પ્રકાર કેટલા? કયા કયા?
૨. મનુષ્યનું સાચું આભૂષણ કયું છે? શા માટે?
૩. ભર્તૃહરિ એ મનુષ્યના કેટલા પ્રકાર કહ્યા છે? કયા કયા?
૪. સત્સંગતિ શું શું આપે છે?
૫. ગુસ્સે થયેલા વિદ્યાતા હંસ પાસેથી શું હરી શકતા નથી?
૬. સમશલ્યાનિ શબ્દનો અર્થ આપો.
૭. સેવાધર્મની વિશેષતા લખો.

Q.2 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે શ્ર્લોકોનો અનુવાદ કરો.

8

૧. લભતે સિકતાસુ તૈલમપિ યત્નતઃ પીડયન્
પિબેચ્ચ મૃગતૃષ્ણિકાસુ સલિલં પિપાસાર્દિતઃ ।
કદાચિદપિ પર્યટજ્શશવિષાણમાસાદયે-
ન્ન તુ પ્રતિનિવિષ્ટમૂર્ખઙ્ગનચિતમારાધયેત્ ॥

२. अम्भोजिनीवननिवासविलासमेव हंसस्य
हन्ति नितरां कुपितोविधात ।
न त्वस्य दुग्धजलभेदविधौ प्रसिद्धां
वैदग्ध्यकीर्तिमपहर्तुमसौ समर्थः ॥
३. जातिर्यातु रसातलं गुणगणस्तस्याप्यधो गच्छतु
शीलं शैलतरात्पतत्वभिजनः संदह्यतां वहिना ।
शौर्यं चैरिणि वज्रमाशु नियतत्वर्थोऽस्तु नः केवलं
येनैकेन विना गुणास्तृणलवप्रायाः समस्ता इमे ॥
४. सत्याऽनृता च परुषा प्रियवादिनी च
हिंस्ता दयालुरपि चार्थपरा वदान्या ।
नित्यव्यथा प्रचुरनित्यधनागमा च
वारांगनेव नृपनीतिरेकरूपा ॥

(બ) અર્થ વિસ્તાર કરો. (ગમે તે એક)

5

૧. વિદ્યા રાજસુ પૂજિતા ન તુ ધનં વિદ્યાવિહીનઃ પશુઃ ।
૨. પ્રકૃતિરિયં સત્ત્વવતાં ન ખલુ વયસ્તેજસો હેતુઃ ।

Q.3 શતક કાવ્ય એટલે શું? ભર્તૃહરિના શતકકાવ્યનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

13

અથવા

નીતિશતકમાં નિરૂપિત મૂર્ખજન નિંદા અને વિદ્યાપ્રશસ્તિ વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

13

Q.4 નીચેનામાંથી ગમે તે બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

14

૧. ભર્તૃહરિના રાજનીતિ વિષયક વિચારો.
૨. નીતિશતકમાં મહાપુરુષોનાં લક્ષણો.
૩. નીતિશતકના પૌરાણિક સંદર્ભ.
૪. (અ) નીચેના વાક્યોનો ગુજરાતી અનુવાદ કરો.
૧. મમ તુ આક્ષેપઃ નાસ્તિ ।
૨. પુનરપિ એકબારં પ્રયત્નં કુર્મઃ ।
૩. દ્રષ્ટુમ એવ ન શકયતે ।
૪. કિમર્થમ્ એતાવાન્ બિલમ્બઃ?

(બ) નીચેના વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો.

૧. ઘરે બધાં કુશળ છે?
૨. મને તે પસંદ નથી.
૩. આપનો પત્ર અત્યારે જ મળ્યો.
